A. 1859. N°. 277.

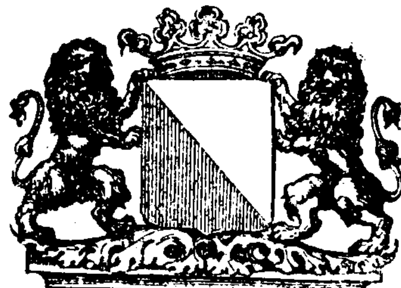
MAANDAG

21 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT, Zondag 20 November.

Terwijl men nog niet zeker is, of de heer *Buoncompagni* werkelijk genoopt zal worden, de hem eerst opgedragen last op te geven, en men niet weet, hoe het ontslag nemen van *Garibaldi* te verklaren, (een Ultramontaansch blad zegt reeds, dat hij is weggezonden) — komt een aantal andere verontrustende geruchten in omloop, die doen zien, hoe moeijelijk de toestand wordt, nu Frankrijk zich ten taak schijnt te stellen, af te breken wat het voor enkele maanden trachtte op te bouwen. Men zegt, dat men in Turijn zeer geërgerd is, dat eenige invloedrijke mannen aandringen op het wagen van 't uiterste, dat men niet aan den leiband van Frankrijk wil loopen, dat een ministeriële krisis op handen is, en dat koning *Victor Emmanuel* zelfs spreekt van af te treden. Die geruchten zijn overdreven, vooral het laatste; ze toonen echter de opgewondenheid der gemoederen aan.

Het nieuw verontrustend artikel van den *Times*, waarvan we gister gewaagden, brengt men reeds in verband met het berigt van het verplaatsen van het arsenaal van Woolwich meer binnenslands. Het laatste is evenwel slechts een gevolg der algemeene wapening en verbetering zijner verdedigingsmiddelen door Engeland. De *Times* acht men vooralsnog te voorbarig. Nu het kongres op handen is, en de expeditie tegen China is op touw gezet, is er minder aan vijandelijkheden te denken, al blijft de betrekking tusschen de Westmagten voor de toekomst zorgelijk. De beurs houdt zich trouwens kalm, en dat is gewoonlijk geen slechte barometer.

Spanje is den krijg op Marokkaansch gebied nog niet begonnen. Men had een oogenblik gedacht, dat dit van politieke oorzaken afhing. De reden is echter, dat de toebereidselen niet voldoende waren, dat kampementsbehoeften zich ten volle in wanorde bevonden, en dat maarschalk *O'Donnell* de expeditie niet wilde doen aanvangen, dan wanneer hij voor zijne soldaten goed kon zorgen.

In het Oosten worden de zaken ernstiger; ook de Chinesche kwestie wordt ingewikkelder; zie daarover Berlijn en 't telegram uit Londen.

De sinds gister ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Genua, Vrijdag. De heer *Ricasoli*, president der nationale vergadering van Toskane, heeft de heeren *Coppe*, *Galotti* en *Febizzi* in deputatie naar Turijn gezonden, om tegen het regentschap van *Buoncompagni* te protesteren. Deze heeren zijn reeds te Turijn aangekomen, maar niet door den koning ten gehoore toegelaten. De prins *van Carignan* zal hen echter ten gehoore ontvangen.

De generaal *Garibaldi* heeft zijn ontslag bij den koning ingezonden. Hij zal echter niet naar centraal Italie terugkeeren.

Hamburg, Zatardag. Gisteren hebben de verkiezingen voor de Kamer der burgerij plaats gehad. Al de liberale kandidaten zijn gekozen.

Londen, Zaturdag. Heden is bekend geworden, dat de uitnoodigingen aan Engeland, om aan het kongres deel te nemen, na de uitvoering der ratifikatien, in niet eensluidende nota's van Frankrijk en Oostenrijk zullen uitgaan. Oostenrijk heeft Parijs als de plaats voorgeslagen, waar het kongres gehouden zal worden.

Men voegt er bij, dat Engeland zich ook tegen een Piemonteesch regentschap in Midden-Italië verklaard heeft.

Maandag zal de naar China bestemde artillerie worden ingescheept.

Parijs, Zaturdag. Het gerucht loopt, dat de uitnoodigingen tot het kongres morgen zullen worden verzonden.

Londen, heden, Zondag. De *Observer* zegt, dat Engeland geen formeele uitnoodiging tot bijwoning van het kongres heeft ontvangen, maar dat er druk onderhandeld wordt.

Garibaldi's ontslag zegt hetzelfde blad is het gevolg van loutere vaderlandliefde.

Londen, heden Zondag. Reuter's bijzondere telegraafdienst geeft berigten uit Shangai van den 8. Okt. De Chinezen verwerpen het Amerikaansch verdrag, en weigeren de opening der havens van Swantow en Taiwan, door de verdragen vastgesteld.

Gelijk we hadden verwacht, is gister de beslissing gevallen in zake de spoorweg-voordragten; de Tweede Kamer heeft achtereenvolgens art. 1, omtrent de Noorderspoorwegen, art. 2, omtrent de Zuiderspoorwegen, en daarna de geheele wet *aangenomen.* Wij hadden die aanneming gevreesd; er waren te veel lokale en provinciale belangen bijeengebragt, dan dat de regering op geen zegepraal mogt rekenen; al de Zeeuwsche, Limburgsche en Drentsche leden, bijna al de N.-Brabandsche en Groningsche leden, en een groot deel der Over ijsselsche, Geldersche en Zuid Hollandsche leden moesten voorstemmen en hebben voorgestemd. De Noord Hollandsche, de Utrechtsche en de meeste Vriesche kamerleden hebben tegengestemd. Het is ongelukkig eene stemming zóó te moeten, zóó te kunnen verdeelen; 't is ongelukkig, dat alzoo blijkbaar 't lokaal belang de beslissing heeft doen vallen. Maar waarom zouden wij de waarheid niet aangeven, waar die voor de hand ligt. Lokaliteitsbelangen hebben door eene goed uitgedachte kombinatie gezegevierd, dat is, wat de zitting der Tweede Kamer van gister ons geleerd heeft. — Op die wijze had men de slechtst gekozen lijnen kunnen doorslepen; men wilde spoorwegen, men duchtte de gelegenheid te laten voorbijgaan, die zich aanbood, om spoorwegen te bekomen, en moest dan wel aannemen, ook al waren er groote bezwaren!

Intusschen moeten wij erkennen, dat de meerderheid voor de Noorderlijn grooter is geweest, dan wij hadden vermoed; deze lijn was trouwens meer te verdedigen dan de Zuiderlijn. De eerste vereenigde dan ook 42 stemmen op zich, de tweede slechts 39.

Wij hebben van dezen uitslag dadelijk in afzonderlijke berigten gister namiddag en avond onzen lezers mededeeling gedaan. — Voor de verdere bijzonderheden verwijzen wij naar het verslag der Kamerzitting, hierachter.

Opmerkelijk is het, dat juist *heden*, nu de zaak in de Tweede Kamer beslist is, de *Arn. Cour.* ook erkent, dat als de noorderlijn aanneming verdiende, omdat men in 't Noorden geene waterwegen bezit, de dubbele lijnen in 't Zuiden, bij de goede waterwegen, die men er heeft, verkwistend mogen heeten. De *Arn. Cour.* raadt nu ook, nu het te laat is, verwerping van het geheele ontwerp aan, als men het niet splitsen wil, daar deze voordragten aan den Staat stellig 100 millioen zullen kosten; de Noorderlijn aan subsidie *f* 4,920,000 en aan garantie *f* 1,400,000; — de Zuiderlijn aan subsidie *f* 25,600,000 en aan garantie *f* 2,100,000. De subsidie kon men buitendien, voor de gewone verrekeningen, nog wel met ¼ verhoogen.

De raad tot afstemming komt echter nog al laat. *Of zou men nog op de Eerste Kamer in deze mogen rekenen?*

— Z. M. heeft benoemd: tot pres. der arr.-regtb. te Maastricht, mr. *A. Gordon*, thans officier; tot officier *H. F. T. van Schaek*, thans officier bij de arr.-regtb. te Breda; tot officier te Breda, *A. J. T. H van den Bergh*, thans officier te Roermond; to officier te Roermond, mr. *J. H. C. Cazius*, than subst.-officier bij die regtbank; en tot subst.-officie te Roermond, mr. *C. Polis*, thans regter-plaatsv. t Maastricht; tot ontv. te Nieuwpoort c. a., *H. R. A de Bergh*, thans te Brunssum c. a.; te Brunssum c. a., *J. F. Mullemeister*, surn. bij de dir. bel., in en uitg. regten en akz. in Noord-Holland.

Z. M. heeft de ontvangkantoren der belastingen te Burum en te Kollum vereenigd tot ééne ontvangst, hoofdplaats Kollum, onder beheer van den ontvanger *J. W. van Idsinga* en eervol ontslag verleend aan den 1. luit. *C. A. van der Groesen*, van het 8. reg. inf. op verzoek.

Z. M. heeft herbenoemd *A. Santee Leuringh*, *K. W. Sypkens* en mr. *E. Dull*, als leden van de direktie der maatschappij van landeigenaren en vastbeklemde meijers in Groningen en ter vervanging van wijlen *R. H. Dallinga*, benoemd *P. L. Geertsema*, te Zuidbroek.

— Men verneemt, dat bij resolutie van den min. van koloniën den 12 Nov. jl. tot kandidaat-ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Ned. Indië zijn benoemd de heeren mr. *F. Plate*, *W. C.* baron *van Dedem*, mr. *H. A. de Groot*, mr. *Th. F. van Krieken*, mr. *W. van Lennep*, mr. *E. van Eibergen Santhagens*, *H. Semler*, *W. Stortebeker*, mr. *F. C. Valck*, mr. *W. F. de Vogel* en *D. J. Wolterbeek*, allen aan de kon. akademie te Delft ingeschreven tot ambtenaren 1e klasse. *Amst. Ct.*

— Naar wij met zekerheid vernemen, is het aan de ijverige tusschenkomst van het 's Gravenhaagsche spoorweg-komitee gelukt, eene schikking voor te bereiden, waarvan het gevolg zou zijn, dat eerstdaags, onder aanbod van het gevorderde waarborg-kapitaal, eene nadere koncessie zal worden aangevraagd voor den spoorweg tusschen Scheveningen, den Haag en Gouda, onder de uitdrukkelijke verklaring, dat daarbij noch rente-garantie noch eenigerlei andere geldelijke ondersteuning van rijkswege wordt verlangd, mits de onderneming slechts de zedelijke ondersteuning der regering moge genieten en daardoor spoedig tot stand kome. *H.*

— De min. van justicie heeft verboden, dat de rijksveldwachters voortaan zouden gebruik maken van den vrijdom, hen tot dusverre door ondernemers van diligences verleend, daar dit genot nadeelig kon werken op het toezigt.

*— Uit Amersfoort verneemt men, dat de schutter mr. *J. de F.*, die 10 Sept. niet ter exercitie verscheen, in de meening dat deze niet vóór 5 uur 's nam. mogt aanvangen, deswege onlangs door den schuttersraad is veroordeeld in eene boete van *f* 6,50, en zich van dat vonnis in hooger beroep voorziet bij de Gedep. Staten van Utrecht.

— De 1e luit. *v. Son* is bij 't dep. van oorlog, de 1e luit. *v. d. Plas* in zijne plaats te Kampen geplaatst.

— Dingsdag heeft de rijkskommissie voor de statistiek weder eene zitting gehouden. Daarin is o. a. opgaaf gedaan door den heer *Bool* van de marktprijzen te Oostburg sinds 1663; de bijdrage zou gezonden worden aan de kommissie voor de Arnhemsche markten, met uitnoodiging te vermelden tot welke gemeentebesturen zich de kommissie voor een overzigt der prijzen in verschillende deelen des lands zou moeten wenden. De heer *Vissering* besprak daarop de vraag, of het raadzaam ware pogingen te doen ter verkrijging van eenheid in de lijsten van de hoogstaangeslagenen in 's rijks direkte belastingen. De vergadering besloot het verslag van den heer *Vissering* over deze zaak in handen der komm. voor de volkstelling te stellen. Ook het onderwerp der volkstelling is aan de orde geweest en de voorzitter heeft o. a. daarbij een model van verzamelstaat voorgelegd, waarop de gegevens der inschrijvingsbiljetten door de gemeentebesturen zullen worden overgebragt, en dat zoo is ingerigt, dat bij dit werk veel moeite gespaard zal worden. Het model dient ter vervanging der vroeger gebruikte hoofdelijke invullingsregisters en nog twee andere staten.

De HH. *Sloet*, *Wittewaal*, *Obreen* en *v. Voorthuysen* zijn uitgenoodigd zich in kommissie bezig te houden met het ontwerpen eener volledige herleidingstafel van alle hier te lande nog gebruikelijke landmaten tot het bunder en zijne onderdeelen.

*— Aan de toespraak, gister door den Hoogleeraar *Vreede* bij het graf van zijn vaderlijken vriend den Heer Inspekteur-Generaal Mr. *C. van Marle* gehouden, ontleenen wij deze karakterschets:

»Als wij de hoofdtrekken van het beeld van den dierbaren afgestorvene voor onzen geest terugroepen, vragen wij ons af, wat wij in den eerbiedwaardigen Man het meest hebben geschat en liefgehad; wat de Maatschappij, het Vaderland in hem derven? — Is het de steeds wakkere, blijmoedige, beminnelijke Grijsaard, wiens jeugdig vuur en helder verstand zoolang den invloed der hooggeklommen jaren hebben overwonnen; wiens blakende ijver voor al het goede en schoone, niet weinige jongelingen voorbij streefde en beschaamde? wiens altijd leerrijke gesprekken, overvloeijende van Attisch zout en vonkelend vernuft, door een staal en verwonderlijk geheugen verrijkt, door ontelbare herinneringen uit den gemeenzamen omgang met binnen- en buitenlandsche Staatslieden en Letterkundigen afgewisseld, den gezelligen kring van zijne Utrechtsche vrienden nu 25 jaren lang, een onvergetelijk, elders niet zelden benijd genot hebben verschaft? — Is het de kundige en regtschapen Staatsdienaar, toegerust met een administratieve bekwaamheid, weleer door mannen als *Gogel* en *Appelius* gewaardeerd; door zijne talrijke onderhoorige ambtenaren eerst in België, daarna in onze Gewesten ontzien en geëerd, maar niet minder geliefd en hooggeacht om zijne zich nimmer verloochenende heusche bejegening,

om zijne trouwhartige en deelnemende belangstelling? Stipt en ordelijk bij uitnemendheid, maar niet minder vlug en voortvarend in het behandelen van zaken, gestreng in het opsporen en vervolgen der misdaad, maar tevens te menschlievend en meewarig om niet, bij de onvermijdelijke gevolgen der straf, met een bloedend hart het droevig lot der onschuldige nabestaanden, waar hij kon, te helpen verzachten. — Of is het de beschaafde en scherpzinnige Publicist, die met de goedkeuring vroeger van *Falck*, later van *Verstolk van Soelen*, in de diplomatische taal van Europa met schaars geëvenaard talent, maar ook met al den gloed en warmte zijner gemoedelijke overtuiging, de nationale regten in het licht stelde en verdedigde? (1) Is het de grondige en toch zooveel omvattende beoefenaar der wetenschap, aan wiens te zeer in nederigheid gehulde verdiensten de Nestor der vertegenwoordigers van de klassische letterkunde, (2) de laatste hulde uit Leiden komt bewijzen, — hij, die met den edelen *Luzac*, hunnen medekweekeling en boezemvriend uit de school van *Wyttenbach*, met diepen weemoed naastaart? — Of is het eindelijk de stoute en geniale Dichter, die gloeijende van verontwaardiging over den druk der Napoleontische overheersching, in zijne op den verheven toon van *Tyrtaeus* gestemde krijgsliederen, in 1813 de Nederlanders ten strijde riep? wiens snerpende geeselroede in de populaire *Rijmelarij*, een tijd lang als het werk van *Bilderdijk* en *Wiselius* gevierd, de dolzinnigheid van den tweeden *Xerxes* bij den terugtogt uit Rusland tuchtigde, niet zonder lijfsgevaar voor zijne vaderlandlievende vermetelheid, door de handlangers der Fransche Politie verklikt? — Zoowel het een als het ander, M. H. de zeldzame schranderheid van den geest, maar meer nog de adel der ziel, de *urbaniteit* en *humaniteit* in den buitengewonen Man beide zoo treffelijk en harmonisch vereenigd, — de onuitputtelijke goedhartigheid en zucht tot weldoen, die hem kenmerkten, de rustelooze toewijding aan de bevordering der belangen van hen, wie hij met zijne genegenheid vereerde, — dit is het, wat hem bij jong en oud de gemoederen won, wat ons, die tot hem nader in betrekking hebben mogen staan, de tranen uit de oogen perst en zijn gemis met moeite zal doen dragen."

(1) Essai sur la nécessité du rétablissement du royaume des Pays-Bas, sous le rapport du système politique, connu sous le nom de système de la Barrière. (La Haye, 1833.

(2) Prof. *Bake*.

— De regtb. te Nijmegen heeft pastoor *Bekkers* veroordeeld tot teruggave van *f* 15,000, die hij kort voor 't overlijden van wed. *V.* als eene gift voor 't R. K. Parochaal armbestuur had medegenomen.

*— Het hof van Limburg heeft dezer dagen tot tienjarigen dwangarbeid veroordeeld zekeren *Jan Smalbroek*, broeder der vereeniging van de onbevlekte ontvangenis van Hasselt, wegens aanranding der eerbaarheid gedurende de laatste tien jaren, op kinderen, de onder zijn toezigt staande godsdienstige school bezoekende.

— De trekschuit van Veghel op 's Bosch is Vrijdag in de Zuid-Willemsvaart omgeslagen, door het woelen der kalveren. De koopman *Levi* heeft zich gelukkig geheel gekleed te water begeven en de kajuit weten open te krijgen. Daardoor zijn de aanwezige 7 passagiers gered, die in ernstig levensgevaar verkeerden.

— Bij Groede is een zwaardvisch gevangen, de lengte hebbende van 3 el.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 19 *Nov.*, 1,40 El.; + AP. 8.35. Gev. 10 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 19. Nov. 7 voet 1½ duim; 7 voet ½ duim Rijnl.

BEROEPEN

te Gorinchem Ds. *J. Posthumus Meijes* te Doesburgh.
„ Warns Ds. *L. Tinholt* te Haarlemmermeer.

BEDANKT.

voor Huizen door Ds. *A. P. A. du Cloux* te 's Greveldduin (en Capelle.
„ Sluis door Ds. *J. J. Gobius du Sart* te Bleskensgraaf.
„ Dragten door Ds. *H. J. P. van Hoorn* te Bergum.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer zijn gister de beraadslagingen over de spoorwegvoordragten voortgezet.

't Eerst is in behandeling genomen het amendement der heeren *Kingma*, *Idzerda* en *Wijbenga* luidende:

»Deze bekrachtiging treedt in werking, zoodra de koncessie voor den Noorderspoorweg zal zijn aangevuld met eene spoorweglijn tusschen Leeuwarden, over Heerenveen, naar Meppel, op welke lijn dan alsmede alle bepalingen, bij de tegenwoordige wet bekrachtigd, van toepassing zullen zijn, met verhooging van het in art. 81 der tegenwoordige koncessie bepaalde maximum van door den Staat te waarborgen renten, naar evenredigheid van het bedrag der begrooting van kosten van aanleg der hier bedoelde lijn."

De heer *Kingma* heeft het amend. toegelicht, dat ook door den heer *de Poorter* verdedigd wordt; de heer *v. Hoëvell* spreekt er ook voor, en hoopt, dat zoodoende de lijn over Assen zal opgegeven worden voor de meer wenschelijke lijn over Vriesland. De heer *Hugenholtz* wijst er op nieuw op, dat de gekozen lijnen grooten weerzin wekken, hij betreurt de hardnekkigheid der regering in deze, en hoopt, dat het amend. de zaak in 't Noorden iets zal verbeteren. De heer *v. Zuijlen* toont aan, hoe inschikkelijker de reg. voor het Zuiden is geweest dan voor het Noorden. Hij zal echter tegen dit amend. stemmen, omdat hij niet meer lasten op de schatkist wil leggen.

De heer *Reinders* draagt vervolgens een subamend. voor, om de garantie voor de nieuw voorgestelde lijn ook op 4½ pCt. te stellen.

De heer *Dommer* zal afwachten of de reg. de wijziging goedkeurt, die hij echter zoo belangrijk acht, dat die altijd later van zelve zal moeten volgen. Den heer *v. d. Linden* verwondert het, dat men thans wijzigingen in de lijnen wil brengen, die men gister ongeoorloofd achtte. Hij zal tegen de amend. stemmen, die slechts de lasten van den Staat zouden vermeerderen. *Van Nispen* en *Elout* uiten 't zelfde gevoelen. De heeren *Sander* en *Storm* beweren, dat de amendementen van Vrijdag en Zaturdag geheel verschillen, terwijl de heer *v. Diggelen* herhaalt, dat men volgens hem geene veranderingen in de wet kan maken. De heer *Wijbenga* licht het amend. toe en drukt de hoop uit, dat de stemming Friesland voor de noodlottige lijn zal bewaren, die de regering voorstelt.

De min. van binnenl. en financiën bestrijden de beide amendementen zeer, omdat men geene verandering in de koncessie kan brengen en de lasten te zeer worden verhoogd. De weg naar de Hann. grenzen zal later wel komen.

De heeren *Dirks*, *Hugenholtz* en *Reinders* spreken nader voor de amendementen, terwijl de heer *v. Hall* zich om de financiële bezwaren er tegen verklaart en de heer *v. d. Linden* nogmaals wijst op de slechte, keuze der regeringslijnen, 't geen voorleden jaar ten volle werd beaamd, zelfs door de *N. Rott. Cour.* die thans de regeringsvoorstellen zoo trouw verdedigt.

Door den heer *v. Hoëvell* werd hierop, omdat ook hij wijziging in de rigting verlangde, het volgende sub. amendement op dat van den heer *Kingma* c. s. voorgesteld:

»Deze bekrachtiging treedt in werking zoodra in deze koncessie de lijn van Meppel over Assen naar Groningen zal zijn vervangen door eene spoorweglijn van Leeuwarden langs Sneek en Heereveen naar Meppel, op welke lijn dan alsmede alle bepalingen, bij de tegenwoordige wet bekrachtigd, van toepassing zullen zijn, voor zooveel noodig met verhooging van het in art. 81 der tegenwoordige koncessie bepaalde maximum, van door den Staat te waarborgen renten, naar evenredigheid van het meerdere bedrag der begrooting van kosten van aanleg der bedoelde lijnen."

Nadat de heer *Thorbecke* tegen de amendementen heeft gesproken, omdat hij beperking en geene uitbreiding in de lijnen wilde, is het amendement van den heer *Kingma verworpen*, met 60 tegen 11, dat van den heer *v. Hoëvell verworpen* met 47 tegen 25 stemmen, waarna de heer *Reinders* zijn amendement introk.

Thans is het artikel 1, de koncessie der Noorderspoorwegen inhoudende, in stemming gebragt en **aangenomen** met 42 tegen 29 stemmen. *Voor* hebben gestemd de heeren: Dullert, Hoffman, Strens, van der Linden, Meijlink, Bots, Sander, Lom de Berg, Wintershoven, Hoëvell, Delprat, Betz, Reinders, Oomen, Slicher van Domburg, de Brauw, Anemaet, Sloet, Dommer van Poldersveldt, Mackay, Duijmaer van Twist, Zijlker, Westerhoff, van der Veen, Wichers, van Diggelen, Dirks, van Eck, Gevers, v. d. Poel, de Kempenaer, v. Heijde Reinestein, Hoynck, van Zuylen, Jespers, Hoekwater, Hoyer, Meeussen, de Bieberstein, Schimmelpenninck en Beens.

Tegen hebben gestemd: de heeren Olivier, Poortman, Forest, Thorbecke, Elout, van Hall, van Heemskerk, Akerlaken, Lijclama, Kingma, Idzerda, Begram, Heukelom, Godefroi, Franck, Hugenholz, v. Reede, Weybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, v. Amerongen, v. Voorthuysen, Storm van 's Gravesande, van Asch van Wijck, van Nispen, van Lijnden, Luyben en de Voorzitter.

Over artikel 2 opent de heer *Poortman* op nieuw de diskussiën, die nogmaals met kracht doet uitkomen, dat de Zuiderlijnen slecht gekozen zijn, en dat met name Amsterdam wordt benadeeld. De heer *Godefroi* bestrijdt ook de reg. plannen en zegt dat de regering haren pligt tot verbroedering der belangen niet heeft vervuld. De heer *de Poorter* toont nogmaals het belang aan van den weg van Utrecht op 's Bosch, terwijl de heer *v. Heukelom*, de zuiderlijnen bestrijdende, zegt, dat de reg. zelfs geene voldoende ophelderingen heeft willen geven. De heeren *Schimmelpenninck* en *v. Hall* betoogen ook nogmaals het belang der verbinding Utrecht-'s Bosch. De heeren *Sanders*, *Twist* en de min. van binnenl. hebben de beweringen der tegenstanders bestreden, waarna art. 2, in stemming gebragt, is **aangenomen** met 39 tegen 33 stemmen.

Voor, de heeren: Meeussen, de Bieberstein, Dullert, Hoffman, Strens, van der Linden, Meylink, Bots, Sander, de Lom de Berg, van Wintershoven, van Hoëvell, Delprat, Betz, Reinders, Oomen, Slicher, Anemaet, Sloet, Dommer, Mackay, Hengst, van Twist, Zylker, Westerhoff, van der Veen, Wichers, van Diggelen, Dirks, van Eck, Gevers Deynoot, van der Poel, van Heide Reinestein, Hoynck, Storm van 's Gravesande, van Zuylen van Nyevelt, Beens, Jespers en Hoekwater.

Tegen, de heeren: Luyben, Schimmelpenninck, Olivier, Poortman, van Forcest, Thorbecke, Elout, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lycklama à Nijeholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, de Brauw, van Frank, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudshoorn, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, de Kempenaer, van Voorthuijzen, van Asch van Wijck, van Nispen, van Lijnden, Schimmelpenninck van der Oije en de Voorzitter.

Afwezig, de heer Stolte.

De geheele wet is vervolgens met gelijke meerderheid en door dezelfde leden **aangenomen**.

NAPELS, 10 November.

De koning heeft bevolen, de ligting van Maart aanstaande in December te doen plaats hebben en de grenzen der vrijstellingen te beperken. Het voorregt der loskooping van de dienst is opgeheven.

WEENEN, 17 November.

Baron *v. Sala* heeft bij de beraadslagingen der komm. over eene nieuwe regeling der gemeentebesturen, namens de regering gezegd, dat het rijk het bureaukratisch beheer onmogelijk langer kan verdragen. De redenen waren de volgende: Ten eerste zijn er reeds zooveel ambtenaren, hoe de regering ze bijna niet meer betalen kan, terwijl ieder niet genoeg krijgt om te leven. Ten tweede namen de zaken, het schrijfwerk, juist door dat groot aantal beambten hand over hand toe, zoodat aan vermindering niet te denken valt, zoo lang dit aantal ambtenaren niet vermindert.

BERLIJN, 18 November.

Van meer gewigt nog, dan de zoo belangrijke Italiaansche zaken dreigen nu de Oostersche te worden, waarin Rusland en Frankrijk elkander steeds meer en meer naderen, en waaromtrent men binnen een kort tijdperk verwikkelingen voorziet.

LONDEN, 18 November.

De *Morn. Post* is van oordeel, dat de koning van Sardinië zich in een zeer moeijelijken toestand bevindt, dat hij veel liever Alexandrië of Turijn zou verdedigen, dan in het alternatief te verkeeren van te moeten kiezen tusschen het verlies der sympathie zijner medeburgers, of van den magtigen steun des keizers van Frankrijk. De regentschapskwestie acht het blad het ernstigste dat sedert den vrede van Villafranca in Italië is voorgevallen, maar het beweert, dat Toskane, de Romagna, Modena en Parma evenveel regt hadden, den prins van *Carignan*, of den heer *Buoncompagni*, of wien ook het regentschap op te dragen, als elken anderen maatregel te nemen tot bevestiging van hun bestuur en handhaving der rust, sedert de hertogen en de pauselijke legaten gevlugt zijn.

De *Society of Arts* heeft, zonder zich te bekommeren om den staatkundigen toestand, besloten in 1862 eene algemeene nijverheidstentoonstelling te houden.

Op Korfu heeft zich eene kommissie gevormd tot het ontwerpen der statuten voor eene akademie van wetenschappen.

— 19 *Nov.* Gec. 96⅛; Peru 4½ pCt. —, 3 pCt. —; Venez. 5 pCt. 28½, 2¼ pCt. 14½; Port. 5 pCt. —; Sp. 3 pCt. 44¾, 1½ pCt. 33½; Rusl. 4½ pCt. —, 5 pCt. —; Sard. —.

PARIJS, 18 November.

Keizer *Alexander* heeft den keizer schriftelijk zijn dank betuigd, voor de oplettendheden, zijner zuster in Frankrijk bewezen.

De *Moniteur* bevat de benoeming van 11 Engelschne, waaronder de vroegere lord mayor van Londen, de heer *Salomons*, tot ridders van het legioen van eer.

De heer *de Montalembert* heeft eene uitnoodiging ontvangen, voor den regter van instruktie te verschijnen.

Omtrent de Chinesche expeditie verneemt men het volgende: Van onze zijde zou zij bestaan uit 13000 man landingstroepen en 8000 zeelieden, ongerekend wat nog in de Chinesche wateren is en eenige later te zenden versterking, waardoor onze magt in die streken tot 30000 man gebragt zou worden. Het transport zal met oorlogschepen geschieden onze regering heeft in overeenstemming met de Engelsche besloten, gezamenlijk het eiland Chusan aan den mond der rivier van Nankin te doen bezetten, waardoor men de geheele Chinesche kust zou beheerschen.

De *Patrie* zegt, dat onderscheidene zeemogendheden zich gedurende den oorlog in de Chineesche wateren zullen laten vertegenwoordigen.

— 19 *Nov.* Rente op tijd 3 pCt. 69.85; Fr.-Oost Spw. 546.25; Sp. 1½ pCt. —, 3 pCt. 42⅛

BRUSSEL, 19 November.

Gister heeft de kamer de vermindering der tolgelden op het kanaal van Charleroi, die de reg. op 25 pCt. voorstelde, op 40 pCt. bepaald.

ADVERTENTIEN.

*** De Ondergeteekenden hebben het genoegen te berigten, dat sedert de laatste aankondiging bij hen zijn ingekomen voor de behoeftige Cholera-lijders: In de Bus *f* 10.— van A. B. C. D. *f* 25.—, S. H. *f* 1.—, O. P. *f* 2.50, N. N. *f* 10.—, X. *f* 3.96, B. G. *f* 60.—, P. *f* 10.—, Cholerazieken *f* 2.50, H. *f* 8.— en voor de Cholerakranken uit de nagelaten spaarpenningen van een dierbaar overleden kind *f* 2.50.

Dankzeggende voor het in hen gestelde vertrouwen, hopen zij nader den dag bekend te maken, waarop de verantwoording van hun gehouden beheer ter inzage zal voorliggen.

Utrecht, 19 Nov. 1859.

Mr. W. M. J. VAN DIELEN.
Mr. A. H. METELERKAMP.
Dr. J. B. DOMPELING.
Mr. P. C. WALLAND.
Dr. N. P. J. VISSCHER.
Mr. W. R. BOER.
Mr. H. WALLER.
Dr. G. A. J. BECKERS.

*** Utrecht 19 Nov. 1859. Na de gedane opgave in deze Courant zijn voor de weduwe, die haar man en drie kinderen in 36 uren tijds verloor, nog bij de ondergeteekenden ontvangen de volgende giften, voor welke zij, uit naam der weduwe, den hartelijksten dank betuigen: Gecollecteerd in de Remonstrantsch Geref. kerk *f* 5.—, van M. en L. *f* 2,50, N. N. 25 c., den heer Mr. V. D. *f* 2,50, W. een coupon *f* 3,96, W. P. H. *f* 2,—, den heer Mr. R. v. D. H. *f* 10,—, N. N. 50 c., N. N. 50 c., mevr. D. W. *f* 2,50, mej. L. A. te Maarssen *f* 5,—, van kinderen uit een gezin Y. Z. *f* 2,56, E. een coupon W. S. *f* 1.98, v. d. B. 50 c., de zuivere opbrengst van eenige dichtregelen door J. C. F. de M. M. aan de Meern *f* 42,79, van N. N. in een kerkbriefje *f* 1,—.

J. H. BÖSKEN, Wijkpredikant.
D. VAN TOORENENBERGEN, Wijkmeester.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* J. H. M. MASELAND, geliefde Echtgenoot van

Eaubonne bij Parijs, den 16. November 1859. G. WEHRY.

*** Heden overleed tot diepe droefheid van mij en mijne twee kinderen, in den ouderdom van ruim 41 jaar mijn hartelijk geliefde echtgenoot de Heer C. A. BOLL VAN BUUREN, in leven Architect der Stad Utrecht, Lid van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.

Utrecht 19 November 1859.

M. DE GROOT,
Wed. C. A. BOLL VAN BUUREN.

*** In de advertentie, geplaatst in dit dagblad van 19 dezer, ter afkondiging der Handleiding verleend aan GERRIT BOUTHOORN, is de woonplaats abusief opgegeven als *Laagnieuwkoop*, waarvoor gelezen moet worden: **KAMERIK.**

Zaal naast den Schouwburg.

*** Op Zondag den 20. November 1e **CONCERT**, te geven door het **Muziekkorps** van het *Regement Veld-Artillerie*, onder directie van den Heer RUDERSDORFF. **(STRIJK ORCHEST).**

Aanvang ten 7½ ure.
Entrée 25 Cents.

De Ondernemer
J. WOLTERS.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk bestuur.

(*No. 5 VAN HET ABONNEMENT.*)

Op DINGSDAG 22 November 1859, zullen de vereenigde Tooneelisten, onder directie van

J. EDUARD DE VRIES,

de eer hebben op te voeren:

ADRIENNE LECOUVREUR,

Tooneelspel in vijf bedrijven, van het Théâtre Français door SCRIBE en LEGOUVÉ.

Met medewerking van de Dames ENGELMAN-BIA, KLEINE en ALBREGT-ENGELMAN, en de Heeren A. PETERS, METSCH en ALBREGT.

GEVOLGD DOOR:

De Krijgslist der Vrouwen,

Blijspel met Zang.

Om de uitgebreidheid der Voorstelling aanvang ten **HALF ZEVEN** *ure.*

PRIJZEN DER PLAATSEN: Boven Loge *f* 2.—. Beneden Loge *f* 1.50. Parquet *f* 1.25. Parterre *f* 1.—. 1e Amphitheater *f* 1.10. 2e Amphithéater *f* 0.65. Galerij *f* 0.40.

HH. Militairen in uniform op alle rangen half geld.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en op den dag der voorstelling [illegible]

CASINO.

*** Vergadering der H. H. Leden op Zaturdag den 26. November 1859, des nm. ten drie ure, in de Zaal nevens den Schouwburg.

Verkiezing van Commissarissen.
Ballotage van nieuwe Leden.

Heeren, die verlangen mogten Lid te worden, gelieven zich daartoe schriftelijk bij den ondergeteekende aan te melden.

P. C. N. VAN DE POLL,
Secretaris.

SPIJSKOKERIJ.

*** De Commissie voor de Spijskokerij van de *Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo* alhier, brengt ter kennis van hare Stadgenooten, dat de Spijsuitdeelingen den 5 December E. K. een aanvang zullen nemen en dat nog aandeelen van Vijftig portiën ad *f* 3.75 verkrijgbaar zijn bij den ondergeteekende aan den Steenweg Wijk D. nº. 325.

Utrecht, 20 Nov. 1859.

Namens de Commissie voornoemd,
VAN DEN BERG VERHEUL.
Secret.-Penningmeester.

*** De Commissie van Administratie over de Gevangenissen te Utrecht, zal, behoudens nadere approbatie van het Departement van Justitie, op *Donderdag* den 24. *November* 1859, des *namiddags* ten 6 *ure*, in de Cellulaire Gevangenis aldaar, in het openbaar aan de minstinschrijvenden **aanbesteden de levens- en onderhoudsartikelen** benoodigd in gemeld Gesticht en in het Burgerlijk en Militair Huis van Verzekering te Utrecht, gedurende den jare 1860, bestaande in: **Roggebrood, Tarwebrood, Aardappelen, Rundvleesch, Rundvet, Gort, Geele Erwten, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Patent-olie,** (*bij het Nederlandsche pond*), **Kaarsen, Groene zeep, Koffij, Cichorei, Zoetemelk, Stroo, Cokes, Steenkolen, Korte** en **Lange Turf** en **Hout,** alles volgens voorwaarden en conditiën welke ter lezing voorliggen aan het Gouvernements-Gebouw en in het Koffijhuis den *Nieuwen Bak* te Utrecht. De Inschrijvers worden uitgenoodigd de sommen in de biljetten, overeenkomstig de bepalingen der voorwaarden voor de beide Gestichten, gezamentlijk, duidelijk in *schrijfletters* gespecifieerd en op *zegel*, in de Cellulaire Gevangenis voornoemd, tijdig in te leveren, daar, bij gebreke hiervan, dezelve zullen beschouwd worden als niet te zijn ingekomen.

HOUTVERKOOPING

*** Op de Buitenplaats *Oud-Amelisweerd*, in de gemeente Bunnik, op Woensdag 23 November 1859, des voormiddags ten 10 ure, van: eene aanzienlijke partij, buitengewoon zware, gave BOOMEN, als: **60 Eiken,** meest allen geschikt voor Zaagstukken of Bergroeden, **50 Beuken, 30 Linden,** onderscheidene percelen zwaar **Eiken, Elzen** en **Esschen Hakhout** en eenige mijten drooge **Takkebossen** en eenige percelen **gehakt Hout.**

*** Verkooping op Vrijdag 25 November 1859, ten 10 ure, ten huize van den Kastelein VAN HENNEKELLENER de Groenekan, gemeente Maartensdijk, van **zware Beuken-, Iepen-** en **Populieren Boomen,** staande aan de Westzijde van het Zevenmorgensche bosch, tusschen de Groenekan en het Leijensche pad, aan de Groenekan en de Blaauwkapel. — Aanwijzing op Woensdag 23 November, door J. BERKHOF aan de Groenekan, en nadere informatiën ten Kantore der Notarissen DE GRAAF en VAN MEERLANT, te Utrecht.

*** Op Vrijdag den 25. November 1859, des middags ten 12 ure, zal men ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, te Breukelen, in het Logement *het Statewapen* aldaar, in het openbaar verkoopen:

Een perceel extra best WEI- en HOOILAND, groot 5 bunders *44* roeden 50 ellen, gelegen in den Polder Oud-Aa onder de gemeente Breukelen, tusschen de eigendommen van den Wel Ed. Geb. Heer *Doude van Troostwijk* en Mej. *Huidekoper*;

en het REGT VAN BEPLANTING aan de Binnenzijde langs den zoogenaamden Nieuwen of Portengenschen weg, van af den eigendom van de wed. *J. Bom* tot aan de Portengensche Tugt en van de Kortrijker trigt tot aan de Kortrijker brug, met het daarop staande tweejarige Hakhout en de Boomen, aan weerszijde van de Kortrijker trigt tot aan de Kortrijker brug zoo evengenoemd.

Waarvan de opbrengst van de twee laatste vijf jarige Hakken beloopt *f* 478.25.

De perceelen kunnen bij de betaling van den koopprijs worden aanvaard.

Breeder bij billetten en nader onderrigt te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris.

*** Men zal op Zaturdag, den 26. November 1859, des namiddags ten 5 ure precies, in het lokaal van verkoopingen, achter St. Pieter, te Utrecht, in het openbaar verkoopen: [illegible]

HEERENHUIS met grooten TUIN, staande en gelegen te Utrecht, aan de westzijde van de Maliebaan, nabij de Nachtegaalsteeg, wijk I no. 197 *d.* groot 7 R. 38 E. Het Huis heeft acht Kamers, waarvan beneden en boven ieder twee en suite; voorts Keuken, Kluiskelders, Zolders en vele welingerigte gemakken. Te aanvaarden 1. Februarij 1860.

No. 2. Een hecht sterk en goed onderhouden WINKELHUIS, bestaande in een Voorhuis, Kantoor, 5 Kamers en eenige vertrekjes, Keuken, Zolder, Kluiskelders, waarvan eene aan de gracht uitkomt, en verder vele gemakken, staande en gelegen te Utrecht aan de westzijde van de Twijnstraat wijk B. no. 189, groot 1 R. 2 E. In gedeelten verhuurd tot 1 Mei 1860, te zamen om *f* 332 in het jaar.

No. 3. Een HUIS en aanbehooren, staande en gelegen te Utrecht, tusschen de voormalige Bijlhouwerstoren, nu Pelmolen, en de Tolsteegbrug, wijk B, no. 563, groot 96 E. In gedeeltens verhuurd om *f* 4,— in de week.

No. 4. Een HUIS en aanbehooren, met daarvoor liggend ERF met Boomen, staande en gelegen te Utrecht in Tolsteeg, aan de oostzijde van den Vaartschen Rijn en hoek van de Stijfselsteeg, wijk K, no. 25, groot 84 E. In gedeeltens verhuurd om *f* 2,75 in de week.

No. 5. Een GRAFKELDER op de gemeente-begraafplaats te Utrecht.

No. 6. Eene GRAFSTEDE op de gemeente begraafplaats te Utrecht.

Breeder bij aanplakbilletten omschreven, te bezigtigen als daarbij vermeld en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris DWARS.

HOUTVERKOOPING
op VREEDENDAAL onder de Bilt.

*** Op Donderdag 1 December, ten 10 ure, van zwaar **Esschen- en Elzen Hakhout, Populieren, Stommels, Takkenbossen,** enz. op *Koelenberg* en *Vreedendaal*, ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER te Utrecht.

*** Op Vrijdag den 2. December 1859, des middags ten 12 ure, zal men op Regterlijke magtiging ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL te Breukelen, in het Regthuis aldaar, bewoond wordende door *J. van der Hoeven*, onder anderen in het openbaar veilen en verkoopen.

Eene zeer goed onderhoudene WINKELHUIZINGE met twee Schuren, Erve en Grond, staande en gelegen op eene der neringrijkste standen binnen den dorpe van Breukelen in de Achterstraat get. No. 104, met eenen uitgang in de Watersteeg, strekkende voor van dezelve straat tot achter in het water den Danne, kadaster sectie B. No. 242.

Te aanvaarden bij de betaling van den koopprijs

Te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van elke week, mits zich daartoe vooraf bij de Eigenaresse aanmeldende.

*** De Notaris F. L. TISSOT VAN PATOT te Maarssen, zal op Woensdag den 7. December 1859, des voorm. ten 11 ure, in het Logement *de Eenhoorn* te Maarssen, in perceelen verkoopen:

Ruim 42 bunders uitmuntend WEI-, HOOI- en BOSCHLAND, benevens eene WONING, gelegen te Maarssenbroek en Westbroek, waarvan 22 bunders den 1. Januarij 1860 kunnen worden aanvaard.

Breeder bij billetten omschreven en nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van voorm. Notaris en van den Notaris I. J. VAN DEN HELM te Maarsseveen.

*** Op Donderdag den 8. December 1859 's morgens 11 uur, zal de Notaris H. DUYFJES aan den Hommel te Ouden Rhijn, verkoopen:

Ruim 14 Bunders Elzen en Wierden Hakhout en Teen.

VERKOOPING

eener beste

UITERWAARD,

bijzonder gunstig gelegen tot oprigting eener

STEENBAKKERIJ.

*** Op Dingsdag den 3. Januarij 1860, des voormiddags ten 10 ure zal ten Huize van *H. E. van Brummelen*, Kastelein in het Logement *het Schippershuis* te Wijk bij Duurstede, ten overstaan van den Notaris HERMSEN, gevestigd te Houten, publiek worden geveild:

De UITERWAARD genaamd de *PONSCHE* of *BIJNOMSCHE WAARD*, groot 21 Bunders 81 Roeden 80 Ellen, waarin zich puik beste Steenaarde bevindt en bijzonder gunstig gelegen tot oprigting eener Steenbakkerij, gelegen onder Amerongen aan de rivier den Rijn over het Mauriksche Veer.

Breeder bij gedrukte Notitien en Billetten, en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris HERMSEN en bij den Heer F. A. BONTE te Wijk bij Duurstede.

⁂ Op Zaturdag den 17. December 1859, 's namiddags ten 5 ure, zal in het locaal van Verkoopingen te Utrecht achter St. Pieter in het openbaar worden geveild en verkocht:

No. 1. Eene in volle werking zijnde FABRIEK, bestaande in eene IJzer- Koper- en Metaalgieterij, enz. met daarbij behoorend Huis en verdere Gebouwen, Erven en Grond, allergunstigst gelegen te Utrecht, buiten de Waardbarrière, tusschen de rivier de Vecht en de Oosterstroom, wijk M No. 126 en 116.

No. 2. Een STOOMKORENMOLEN met Koetshuis of Bergplaats, Stal, Erf en overdekte Plaats, staande en gelegen te Utrecht, buiten de Waardbarrière aan de Oosterstroom.

Alles te aanvaarden 1° Februarij 1860.

Breeder bij biljetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris DUYFJES te Utrecht.

⁂ **Men vraagt te huur** liefst op eene der Cingels voor een eenig Heer van middelbare jaren tegen 1° Januarij of eerder: een gedeeltelijk gemeubeleerde kamer met slaapvertrek, waarbij kost, Bewassching, Vuur, Licht en Huisselijk verkeer, den prijs van ƒ 35.— 's maands niet te boven gaande.

Brieven onder Lett. Z. bij den boekhandelaar A. VAN DORSTEN Jr. Lijnmarkt.

⁂ **J. DE SON**, CHIRURGIEN-DENTISTE *aan de stads Weeshuizen*, continueert met het Inzetten der door hem op nieuw uitgevondene INCORRUPTIBELE KUNSTTANDEN en GEBITTEN, garanderende Spraak, Spijsvermaling, Couleur en onzigtbaar punt van bevestiging, zonder het uitnemen der nog aanwezige Wortels; ABONNEERT familien tot regeling der Kindertandjes gedurende de verwisseling, en verrigt alle operatien, de TANDHEELKUNDE betreffende.

☞ Voorklarenburg Lt. D. No. 503 *Utrecht.*

INRIGTING voor ONDERWIJS en OPVOEDING.

⁂ Deze inrigting, gevestigd op de Oude Gracht Wijk B. No. 7, heeft ten doel Jongelieden op te leiden tot den **Militairen- of Wetenschappelijken stand**. Het onderwijs wordt gegeven door den ondergeteekende zelven of door Meesters van erkende bekwaamheid in het vak, hun opgedragen. Voor de opvoeding, zoowel geestelijke als ligchamelijke, wordt de grootste zorg gedragen. Ter bevordering der eerste dient het Godsdienstig Onderwijs, hetwelk bij den aanvang der leeruren gegeven wordt, terwijl de bijzonder luchtige en ruime lokaliteit die ligchamelijke ontwikkeling zeer dienstig is.

NB. Tweemaal in de Week **Engelsche Cursus** voor Jongelieden van meer gevorderden leeftijd.

De Instituteur
L. P. M. A. VAN ZWICHT.

⁂ Voor de aanstaande FEESTEN wordt als geschenk aanbevolen

Het Panorama van Utrecht,

bestaande in een reeks van keurige gezigten ter lengte van 6 Ned. ellen, gebonden in rood linnen met stempel in Etui ƒ 2.50.

Bij alle Boekhandelaren zijn dezelve op aanvraag verkrijgbaar.

Departement Utrecht der Maatschappij tot bevordering van Nijverheid.

⁂ Van wege dit Departement zal gedurende dezen winter onderwijs gegeven worden in het Machine Teekenen; Dingsdag en Vrijdag avond van 7 tot 9 uur, in het gebouw van Kunsten en Wetenschappen. — De lessen zullen een aanvang nemen Vrijdag den 2. December e. k. en eindigen in het laatst van de maand April 1860.

De prijs van dit onderwijs zal zijn ƒ 2.50 gedurende den geheelen winter. De leerlingen zullen den ouderdom van 16 jaren moeten hebben bereikt en eenigzints in het regtlijnig teekenen moeten bedreven zijn.

Inlichtingen zijn alle werkdagen tot des namiddags 2 uur te verkrijgen bij den Heer K. M. VERLOOP buiten de Waard-Barrière.

SCHRIJF-INKT

⁂ Uit de Fabriek van *A. H. Ysselman Jr.*, Amsterdam, Hoofddepôt voor Utrecht en Provincie bij den Heer J. MADO, Oude Gracht over de Jansbrug No. 39 Utrecht.

Zwarte Inkt per flesch 60, ½ flesch 35 per Kruik en Kruikjes 60, 40, 30, 20, 15 en 10 Cents. Alizarin Schrijf- en Copiëer-Inkt per Flesch 1,20, 60 en 40 Cents, per Flakon 30 en 10 Cents.

Deze beide Inktsoorten overtreffen alle bestaande Inktsoorten, daar zij nooit schimmelen of opdroogen, de pen niet aandoen en spoedig in een onovertreffelijk zwarte en standhoudende kleur veranderen.

Verkoopers genieten behoorlijke korting en bij bestelling op fust, van heel of half anker, geeft het goede verdiensten.

TE HUUR

⁂ de HEERENHUIZINGE genaamd **Rhodestein**, met Paardenstal en Koetshuis, Moestuin en Wandelingen, gelegen in de gemeente Nederlangbroek, Prov. Utrecht. Reflecterenden adresseren zich franco bij den Rentmeester E. KRONENBURG Gz. te Langbroek.

M.

⁂ De ondergeteekende vernomen hebbende, dat zijn voormalige Kok, J. C. GROS, die hij om *gewigtige* redenen uit zijnen dienst heeft moeten ontslaan, zich bij zijne begunstigers door circulaires heeft aanbevolen, neemt de vrijheid zich bij vernieuwing in het vertrouwen en de voortdurende begunstiging beleefdelijk aan te bevelen, zullende hij niets onbeproefd laten, om door billijke prijzen en accurate bediening zich die gunst waardig te maken. Daartoe ziet hij zich in staat gesteld, doordien hij een **Kok heeft geëngageerd**, die in de voornaamste Hôtels is werkzaam geweest, zoowel buiten- als binnenslands. Er worden bij hem **Diné's, Soupé's**, enz., tot de minste prijzen geleverd van af ƒ **2.**— en hooger.

F. RIKKERS,
Restaurateur in het Wed.

REVALENTA ARABICA.

⁂ Met innige zelfvoldoening haast ik mij UEd. een Attest te doen geworden, dat niet slechts ten voordeele der **REVALENTA** spreekt, maar tevens een doorslaand bewijs oplevert van hare onovertreffelijke hoedanigheden.

Gepasseerde week had ik bij mij den Heer M. RIJKHOLT, hier ter Stede woonachtig, die mij de buitengewoon spoedige herstelling van zijne Echtgenoote mededeelde, die jaren lang geleden had aan maagpijn, zoodat zij drank of spijs bijna niet kon nuttigen. Tallooze Huismiddeltjes en Artsenijen werden aangewend, om de ondragelijke pijnen te doen verminderen, maar helaas! alles vergeefs. Eindelijk op aanraden van verscheidene personen wilde zij het toch ook eens met de **REVALENTA** proberen Zij kocht bij mij eene kleine Bus van 87½ Cts., en naauwelijks dezelve gebruikt hebbende, was zij van hare maagkwaal volkomen genezen.

Gaarne deelt zij aan de belanghebbenden nadere bijzonheden, hare ziekte betreffende, mede.

De heer RIJKHOLT verzoekt mij, wel zoo goed te willen zijn, UEd. uit te noodigen, deze radicale genezing door de nieuwsbladen algemeen bekend te maken in het belang der lijdende menschheid.

Groningen, C. RIKKERS.

De **Revalenta** geneest zeker en op de eenvoudigste wijze *zonder medicijn en met weinig kosten*:

Borst- en maagkwalen, koorts, zinkings, verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekte, stuipen, vloed, slijm, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, maagkanker, scheurbeuk, klieren, tering, rhumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking en nog vele andere ziekten.

De **Revalenta** is tevens het beste Voedsel voor *kleine Kinderen*, die de Moedermelk moeten missen, *voor zwakke uitgeputte gestellen*, om de verloren krachten te herwinnen.

Men zij op zijne hoede tegen nagemaakte soorten; de echte **REVALENTA** van de Heeren BARRY DU BARRY & Co., 77 regentstreet Londen, wordt alleen verkocht door het *VERKOOPHUIS* en deszelfs Dépots.

Men lette er vooral op, dat iedere Bus tot waarborg der echtheid met de Handteekening F. VON WINDHEIM & Co., *VERKOOPHUIS voorzien is.*

De prijs der **Revalenta** is: Kleine Bussen 87½ Ct. 1 ℔ ƒ 2, 2 ℔ ƒ 3.50, 5 ℔ ƒ 8, 12 ℔ ƒ 16.

Eene Brochure, die over dit heilmiddel handelt, wordt *gratis* afgegeven.

Amsterdam Verkoophuis.
Utrecht *J. Uhlenbroek* Choorst.
„ *J. Uhlenbroek* O.Gracht bij de Hamburgerbrug.
„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.
„ *F. J. Hunck*, „
Amersfoort, Gebr. *Bruning*.
„ *G. J. C. v. d. Roemer*.
„ *A. H. v. Ruiven*.
Baarn, *E. v. Dapperen*.
„ Gez. *Petersen Nobbe*.
Bodegraven, *B. E. C. Schlatman*.
Hilversum, *R. J. J. v. Alphen*.
Kuilenburg, *J. V. Hondius*.
Vianen, *B. Swaving*.
WijkbijDuurst, Wed. *C. Zorn*.
IJsselstein, *J. Groenhoff*.
Zeist, *C. G. Adlung*.
en in de bekende dépots in de andere steden.

MARKTBERIGTEN.

UTRECHT, 19 November 1859.

Tarwe van ƒ 9.00 tot ƒ 11.25. Rogge van ƒ 6.50 tot ƒ 7.25. Boekweit van ƒ 6.00 tot ƒ 7.00. Haver van ƒ 3.60 tot ƒ 5.00. Garst van ƒ 5.50 tot ƒ 5.80. Paardenboonen van ƒ 7.00 tot ƒ 7.75. Witte Boonen van ƒ 9.50 tot ƒ 11.50. Groene Erwten van ƒ 12.00 tot ƒ 13.00. Graauwe dito ƒ 00.00 tot ƒ 00.00. Aardappelen van ƒ 2.30 tot ƒ 3.00 per mudde. Boter van ƒ 0.86 tot ƒ 1.26 per Ned. pond. Kippen Eijeren van ƒ 3.50 tot ƒ 4.75 de 100 stuks. Eenden Eijeren ƒ 3.75 de 100 stuks.

Ter markt waren aangebragt: 535 mudden Tarwe, 105 m. Rogge, 406 m. Boekweit, 229 m. Haver, 37 m. Garst, 37 m. Paardenboonen, 34 m. Witteboonen, 38 m. Groene Erwten, 504 m. Aardappelen, 2046 ponden Boter.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Nov.	Uren.	Wind-rigt.	kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen.*
			N a.						
19	2	zzo.	0.5	772.18	37.4	— 6.5	0.80	0.	Bijna helder.
	10	zzo.	0.5	71.06	27.7	—11.5	0.98	0.	Helder.
20	8	zo.	0.5	68.33	24 8	—14.0	0.98	0.	Betrokk. nev.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te *UTRECHT* van den 13. tot den 20. Nov. 1859. ingeschreven: ondertrouwd 9 paar; — gehuwd paar; geboren 43, als 22 j. en 21 m.; — overleden als 14 van het m. en 15 van het v. geslacht, waaronder 2 levenloos aangegeven.

Nov.	GEHUWD.	
16	A. Harmens en E. Harmens.	Harlingen
16	H. C. Susan Chzn. en J. P. Beck.	s' Hage.
	BEVALLEN.	
16	J. C. Brat geb. Rust, dochter.	Oostzaan
17	C. Bronsvelt geb. de Ruijter, dochter.	s' Hage.
17	J. C. Berrien geb. Sindt, zoon.	s' Hage.
13	A. F. Beltrami geb. Goodkorte, dochter.	Leeuwarden
17	C. v. Dijk geb. Theijs, dochter.	s' Hage.
15	D. E. Dijkstra geb. IJpes, dochter.	Leeuwarden
15	D. H. A. Ebeling geb. v. Rossem, d.	Amsterdam
3	J. H. E. v, Giffen geb. v. d. Velde, d.	Groningen
14	J. G. Hassels geb. Abels, zoon.	Zaandijk.
15	M. P. v. Haren Carspel geb. Waldkirch (Ziepprecht, dochter.	Nijmegen.
16	M. T. Kruijt geb. Fruh, dochter.	Leeuwarden
15	S. H. Piepers geb. de Kempenaer, d.	s' Hage.
15	A. C. Pieren geb. Singels, zoon.	Dordrecht
11	S. Schaafsna geb. Barlage, zoon.	Harlingen
16	M. P. Vermaes geb. de Vie, dochter.	Zaandam
17	W. C. Versvelt geb. de Man, zoon.	s' Bosch.
17	H. J. Willems geb. Smellink, dochter.	Leeuwarden
16	A. E Weenink geb. Ackermans, dochser.	s' Hage.
17	G. F. de Waal geb. Bastet, dochter.	s' Hage.
17	H. Wingenfelt geb. v. d. Bildt, zoon.	s' Hage.
16	H J. v. Waveren geb. Jacobs, zoon.	Rotterdam
17	H. P. A. de Wilt geb. v Zon, d.	Rotterdam
16	W. D. A. van Weelderen geb. de Groot, z.	Amsterdam
	OVERLEDEN.	
12	J. Blank geb. Hoop, 75 j.	Amsterdam
14	G. A. Bakker geb. Vermeer, 57 j.	Elburg.
8	J. Boorsma, 31 j.	Franeker.
14	J. H. v Dalen, 34 j.	Goes.
15	J. W. Götte.	s' Bosch.
15	C. J. v. Hooff geb. James.	Amsterdam
15	D. Krekelenberg, 72 j.	Dordrecht
12	Mej. S. A. Meerburg.	Leijden.
16	C. J. Maessen, dochter 12 j.	s' Hage.
6	A. Reekers, 55 j.	Leeuwarden
13	G. Sijpesteijn, 70 j.	Alkmaar
15	D. v Sloterdijk geb. de Vries, 87 j.	Leeuwarden
14	J. W. Sweding geb. de Haas, 66 j.	Leeuwarden
9	J. A. Ultzen, 6[illegible] j.	Leeuwarden
16	H. W. M. Velsink, 13 j.	Zwolle.
17	W. F. de Vogel, zoon	s' Hage.
14	D. M. Wijsman, dochzer.	Amsterdam

HUWELIJKEN, GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN IN NEDERL INDIË. Uit den Javabode.

Getrouwd: A. Heijligers en H. C. Hornoff, Soerabaya 10 Sept.; S. Serlé en E. Andreas, Samarang 3 Sept.; P. Jeltes en C. H. F Buyn, Probolingo 17 Aug.; Staverman en H. C. Leroux, Kedirie 9 Aug.; Kamsma en A. L. B. Voisin, Banjoewangie 19 Aug.; Schäfer en M. J. Leroux, Singkawang 5 Sept.; Magnin en L. J. C. S. Molenbrock, Bodjonegoro 12 Sept.

Bevallen: Macartich, Mertherus, d. Batavia 2 Sept.; Kocken, Resnes, z. Batavia 5 Sept.; v. Andel, God.. d. Batavia 8 Sept.; Black, Kate, d. Batavia 9 Sept.; Pesch, Angus, z Batavia 10 Sept.; Deeleman, Tromp.. Batavia 13 Sept; vrouwe Schuurman, d. Batavia 20 Sept.; Elsenaar, Nonnekes, d Batavia 20 Sept.; Heyning.. Jolle, z. Batavia 21 Sept.; Cramer, Dibbits, z. Palembang.. yang 30 Julij; Römer, Muller, z. Soerabaya 29 Aug.; van Prehn, Gerlagh, z. Buitenzorg 21 Aug.; du Pe.. v. d. Poel. d. Pekalongan 7 Sept.; Netscher, Notscher.. Pekalongan 14. Sept.; Schiff, v. Bronkhorst, z. Samarang 11 Sept.; Abels, v. Hek, z Samarang 11 Sept.; de Fic.. mont, Offerman, d. Ambarawa 11 Sept. echtgen. van.. Ende, z. Amboina 4 Aug.; Edwars, Sülheim, d. Pontianak 16 Aug.; de Rochemont, v. Lakerveld, d. Salatiga 25 Aug.

Overleden: A. Ahlers, Batavia 5 Sept; van Wo.. Samarang 9 Sept.; kind van W. J. Döderlein de W.. Samarang 10 Sept.; H. v. d. Masch Spankler, Palembang 19.. 9 Aug.; 2 kinderen van J. Cramer, Palembayang 19.. 21 Aug.; J. G. Perrier, Banjoemaas 10 Sept.; de echtg.. van A. Lawson, Tagal 6 Sept.

AMSTERDAM 19 November 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2½ pCt.	63 7/8	63½	63 1/4
dito dito	3 „	75 3/8		
dito dito	4 „	97¼		
Oost-Indische Leening	4 „	96½		
SPANJE.				
Obligatien	1¾ pCt.	32 1/16	32 1/8	32 1/4
Obligatien	3 „	43 3/8		
Binnenl. Schuld. . . .	3 „	41¼	41 13/16	41 1/4
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	43 3/8		
dito 1856/59. . .	3 „	41 1/16	41 15/16	
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C°.*	5 „	104		
Obligat. 1828 & 1829.	5 „	102 1/8		
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	85		
Certifikaten 1840 . . .	4 „	80 7/8		
dito 5e Serie	5 „	90 1/8		
dito 1855 6e Serie . .	5 „	99 7/8	100	99 7/8
dito Adm. te Londen	3 „	63 1/8		
Certifik. van Assign. .	6 „	62¼		
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		157¼	157½	
Obligatiën.	4 pCt.	77¾	77 7/8	
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek	5 pCt.	53¾	53 7/8	53 15/16
Oblig. Rente Am.. . .	5 „	73		
dito dito Nat. 1854. .	5 „	57½	57 11/16	57 1/4
dito dito	2½ „	28 11/16	28¾	28 3/4
AMERIKA.				
Venez. Oblig.	3 „	26½		
Grenada, Oblig. . . .	3¼ „	14 5/8		
N-.Am. Illin. Obl. C. B.	7 „	79 1/8		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 277
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Vervolg en slot der zitting van Donderdag 3 *November.*

De heer *Cordes* zegt met betrekking tot de opmerking van den heer *Ram*, dat de voorlanden niet op 45 el zijn te houden, van geen bepaalde maat te hebben gesproken waarop de thans aanwezige voorlanden gehouden of gebragt zullen worden, maar vroeger reeds als zijn gevoelen te kennen te hebben gegeven dat de voorlanden op de thans bestaande breedte door de eigenaren onderhouden moeten worden. Spr. vraagt echter den heer *Ram* op welke breedte hij vermeent dat zij dan kunnen worden gehouden: dan zal dat lid zeker eene maat opgeven en het voldoende daarvan door bewijzen kunnen staven; doet hij dat niet, dan gaat Spr.'s beweren op, dat zoo als men thans het reglement toepast, de voorlanden van lieverlede zullen wegspoelen, en dat het slechts eene kwestie van tijd is. De heer *Bastert* zegt, dat er wel in voorzien is, maar Spr. heeft gezegd, dat eerst ten gevolge van dezer dagen gevoerde diskussiën de opmerking door de kommissie gemaakt is, want niettegenstaande het onderhoud dier voorlanden wel in haar geest zal gelegen hebben, meende men toch volgens de redaktie er van verschoond te kunnen blijven. Het is duidelijk, dat van de vroegste tijden af gezegd is, dat de voorlanden zekere breedte moeten hebben en daarop onderhouden worden; thans is men zoover gekomen, dat men zegt, zij moeten die breedte hebben, doch behoeven daarop niet onderhouden te worden, alleen opgehoogd tot het laatste stukje, en dan *après nous le deluge.*

De heer *de Louter* vraagt der komm., waarom men hier een nieuw artikel verlangt, daar hij in art. 37 hetzelfde leest als de komm. nu wil invoegen.

De heer *Bastert* zegt, dat in het rapport der afdeelingen gevraagd is, wat een voorland is, en men daar het denkbeeld heeft aangegeven in het reglement eene definitie daarvan op te nemen, omdat volgens de laatste interpretatie van Gedep. Staten verschil over de opvatting en beteekenis van het woord bestond. Gedep. Staten wilden nl. dien naam ook toepassen op perceelen die later voorlanden zullen worden. De komm. heeft echter gemeend, dat het niet goed is in een reglement definitiën op te nemen, maar bij het vaststellen harer voorstellen heeft zij het oog gehouden op het onderscheid tusschen die twee zaken, en als zij nu voorschriften geeft voor het onderhoud van die perceelen, welke binnen 45 el van weteringen zijn gelegen, dan is dat toepasselijk op die strooken, welke eenmaal voorlanden zullen worden, terwijl later bij voorstel No. 24 over de dienstdoende voorlanden en derzelver behoud gehandeld wordt.

De heer *G. J. Verloren* deelt zeer den wensch, dat de voorlanden de breedte behouden die zij thans hebben, en zou alle maatregelen daartoe strekkende, huldigen. Evenwel, wanneer men maatregelen daartoe voorstelt, moeten zij uitvoerbaar zijn; men moet nl. middelen weten, waardoor de tegenwoordige breedte van die voorlanden bekend wordt en voortdurend in wezen blijft. Zijn die middelen aan te wijzen, dan is er *kontrole*, en het toezigt gemakkelijk, maar bestaan ze niet, dan is het zeer moeijelijk, Spr. zou zeggen ondoenlijk. Ten andere is het Spr. voorgekomen, dat, als de veenlieden hunne gronden behoorlijk in orde houden, naar de voorschriften van het veenderij-reglement, maar er door een geweldigen storm van die voorlanden afgeslagen wordt, het toch hard is, dat ten gevolge eener *force majeure* de eigenaars verpligt zullen zijn al wat wordt afgeslagen weêr aan te brengen. Het afslaan is dáárvan het gevolg, dat de legakkers niet meer bestaan die de voorlanden tegen den golfslag moeten beschermen, waardoor zij thans geheel bloot liggen aan den golfslag, en dan is de vraag, of de tegenwoordige eigenaars daarvan de schade moeten leiden. Spr. ziet om dat alles veel bezwaar in het gedane voorstel.

De heer *Cordes* zegt, dat de middelen tot het konstateren een punt van beraadslaging hebben uitgemaakt, en de kommissie daarin heeft voorzien in haar voorstel no. 35. Wordt dat aangenomen, dan heeft men een middel van kontrole. Spr. heeft hooren zeggen dat het hard zou wezen dat de tegenwoordige eigenaar de landen op de bepaalde breedte moest onderhouden, maar hij vraagt, wie het dan zou moeten doen? Hij meent toch, in de eerste plaats zij, die er de vruchten van trekken. De legakkers, zegt men, zijn weg. Spr. erkent dat, maar vraagt, wie ze weggenomen heeft. Zeker heeft de voormalige of welligt nog de tegenwoordige eigenaar ze weggenomen, ten minste er bestaat allezins grond toe om dit te veronderstellen, daar men veilig kan aannemen dat de eigenaar voor dien grooten schat van veen in zijn legakker verborgen, zorg zal gedragen hebben, dat die niet door een vreemde wierd weggetrokken. En daar de voorlanden meest allen gedeelten uitgemaakt hebben van perceelen waarvan legakkers hadden moeten blijven liggen, en die, wanneer men daaraan niet wederregtelijk had geveend, nog op heden de voorlanden tegen molest van 't water zouden beschut hebben, ziet hij er geen hardheid in, dat de tegenwoordige eigenaar, hetzij hij door later aankoop eigenaar geworden is, al of niet, voortdurend met onderhoud belast blijft. Hij is of dient bekend te zijn met de verpligtingen die op de voorlanden rusten, hij koopt ze met al de daaraan klevende servituten.

De heer *G. J. Verloren* zou daarin genoegen nemen als er werkelijk een servituut of last op die voorlanden lag, maar dat zou nu door dit voorstel eerst nieuw worden ingevoerd. Tot nu toe moest de veenman als hij aan de verpligting voldaan had, om 45 el te laten liggen, dien voorgrond onderhouden op één palm hoogte en ook de kanten, maar geenszins rustte op hem de verpligting om de vorige breedte te herstellen als die door den golfslag is weggenomen. Dat was bij geen der vorige veenderijreglementen een *servituut*, zoo als de voorsteller zegt, voor den eigenaar. De heer *Cordes* vraagt wie het dan moet doen; de komm., antwoordt Spr., heeft reeds voorgesteld, het veenderij-bestuur, ten koste der konsignatie-kas.

De heer *Menso* meent naar aanleiding der opmerking van den heer *de Louter* dat hier twee geheel verschillende onderwerpen worden behandeld, dat art. 33 (nieuw) zeer doelmatig is, maar ook art. 37 moet blijven bestaan. Het eerste spreekt van landen waaraan nog niet verveend is. De breedte kan daarvan nog niet verminderd worden. Wanneer de veenderij er toe genaderd is dan wordt die bepaalde breedte voorland en geregeerd door art. 37.

De heer *Bastert* zegt, dat voor zoover hij zich als rapporteur der komm. herinnert, de heer *Menso* het standpunt der meerderheid van de komm. zoo juist uitdrukt als ware hij bij de beraadslagingen tegenwoordig geweest.

De heer *Cordes* vraagt den heer *Menso*, naar aanleiding zijner opmerking wel te willen aangeven, waar hij wenscht geplaatst te zien, dat de breedte der voorlanden moet behouden blijven.

De heer *Menso* zegt, dat het geen voorlanden zijn maar het dan eerst worden als tot aan die 45 el verveend is.

De heer *Cordes* zegt, dat de wetgever toch in alle ordonnantiën gesproken heeft van voorlanden, en dat zelfs in een tijd dat er bijna nog geene verveeningen waren. Het zijn dus wel voorlanden, en als Spr. onderscheid wil maken, zou hij kunnen aannemen dienstdoende en niet dienstdoende voorlanden. Spr. vraagt den heer *Menso* nogmaals waar hij die bepaling omtrent de breedte dan wenscht te zien opgenomen.

De heer *Menso* antwoordt: nergens.

De heer *Cordes* verklaart zijn voorstel ten gevolge der gemaakte aanmerkingen, in te trekken, om later bij het voorstel no. 24 daarop terug te komen.

Het voorstel no. 22 wordt daarop goedgekeurd en de zitting verdaagd tot des avonds ten 6½ uur.

Zitting van Donderdag avond 3 November.

Tegenwoordig zijn 28 leden, afwezig de HH. *v. Asch v. Wijck*, *Bosch*, *Kien*, *de Heus*, *v. Hardenbroek v. Hardenbroek*, *v. d. Poel*, *de Geer v. Oudegein*, *Pabst*, *de Vries*, *v. Veersen*, *Jongeneel*, *Strick v. Linschoten* en *Munniks v. Cleeff.*

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de wijzigingen in het reglement op de veenderijen.

Voorstel n°. 23 wordt zonder diskussie aangenomen.

Voorstel no. 24 *a.* „Het gewone onderhoud van voorlanden en legakkers zal ten laste der eigenaars komen.

„Deze zullen zorgen, dat de kanten dier perceelen minstens gelijk zijn met het winterpeil der polders, en dat het „midden derzelve ten minste één palm boven dat peil hoog is.

„Zij, die na aanzegging van het veenderij-bestuur en „binnen een door dat bestuur te bepalen tijd bevonden zullen worden aan deze voorschriften niet te hebben voldaan, „zullen verbeuren eene boete van *f* 50.—, onverminderd de „verpligting tot daarstelling van hetgeen is nagelaten.

Den heer *v. Bel* komt het voor, dat voor *binnen* moet gelezen worden *na.*

De komm. verklaart zich hiermede te vereenigen.

De heer *Cordes* moet op zijn voorstel van heden morgen terug komen en wenscht het volgende te voegen bij de tweede alinea van het artikel litt. a. Deze zullen zorgen, dat de kanten dier perceelen minstens gelijk zijn met het winterpeil der polders en dat »het midden derzelven ten minste één palm boven dat »peil hoog is en de voorlanden op de bestaande breedte »onderhouden worden." Spr. zal zijne woorden van heden morgen niet herhalen, doch alleen er op wijzen, dat wanneer men in eene specifikatie treedt van 't geen onderhouden moet worden, men dan al wat daartoe behoort moet opnemen en 't geen niet opgenomen is uitgesloten blijft. Het behoeft geen betoog, dat zij, die eigenaars zijn of welligt ook nog genot hebben van voorlanden, ze op de bestaande breedte moeten houden, doet men dat niet, dan zullen de voorlanden tot niets gereduceerd worden.

De heer *Ram* heeft heden morgen verklaard, dat de voorlanden de bestaande breedte bij voortduring zonder buitengewone versterking niet zullen blijven behouden, en dat de reden daarvan toe te schrijven is aan de diepte en de uitgestrektheid der plassen. Het gewone onderhoud wordt dus hier vervangen door buitengewoon onderhoud en zal bestaan in puinbestortingen en het aanbrengen van paalwerk. De konsignatiekassen zijn daartoe bij voortduring niet toereikend en Spr. acht het beter ook deze kassen telken jare te laten toenemen en te gebruiken tot droogmaking der plassen dan tot zoodanige werken, die niet beschermd worden.

De heer *v. d. Poll* merkt aan, dat het amendement het bepaalde in litt. b zou vernietigen, en meent voorts dat het onmogelijk is, de voorlanden op de bepaalde breedte te houden.

De heer *Bastert* heeft hetzelfde bezwaar, en kan zich met het amendement van den heer *Cordes* niet vereenigen. De heer *Ram* vreest dat bij aanneming van het voorstel der komm. het konsignatie-fonds te veel belast en geheel illusoir zal worden voor het geval van droogmaking. Dat zou mogelijk zijn bij werken van eenig belang, maar men dient in aanmerking te houden, dat het behoud der voorlanden niets anders is dan de vorming van den ring voor de aanstaande droogmaking. De gelden alzoo tot verbetering aangewend, bereiden den weg tot droogmaking.

De heer *Cordes* zegt dat de voorlanden den grondslag voor den ringdijk vormen en dat, als men die door den golfslag laat wegnemen, het buitengewone kosten zal veroorzaken voor de droogmaking. De heer *Ram* heeft heden morgen gesproken van het oordeel van den heer *de Vries* als deskundige, maar Spr. merkt op, dat de heer *de Vries* heeft voorgesteld de legakkers te mogen verveenen, maar de voorlanden te beringen, ten einde die in stand te houden. Spr. heeft hooren spreken van de fondsen die tot droogmaking kunnen dienen. Hier zou hij zich op regtskundig terrein begeven; hij zal dat voor anderen overlaten, maar vraagt, of, als door de veenlieden een fonds wordt daargesteld voor droogmaking en de veenlieden de droogmaking niet verrigten, het kapitaal dan door derden mag gebruikt worden. Hij gelooft dat niet.

De heer *Bastert* hecht er aan, dat deze laatste bewering van den vorigen spreker openlijk worde tegengesproken. Het staat bij hem vast en het wordt naar aanleiding van het bestaande reglement ook algemeen zoo begrepen, dat het bedrag van het konsignatie-fonds ten voordeele der droogmaking komt. Spr. is het overigens wel eens met den heer *Cordes*, dat het wenschelijk is, de voorlanden in de bestaanden toestand te bewaren, maar ziet in de toepassing groot bezwaar. Heden morgen is reeds gevraagd, hoe men de breedte zal konstateren, daarop is geantwoord: door de kaarten; maar die zijn nog niet aangenomen, doch al mogten zij gemaakt en om de tien jaren bijgewerkt worden, dan is het nog de vraag, of zij wel tot bewijs in regten zullen kunnen dienen, om het behoud dier voorlanden vol te houden. Maar ten andere, als die voorlanden verdwijnen door zekere *force majeure*, dan is het eenigzins hard, zoo als reeds eenige sprekers heden morgen hebben doen uitkomen, daaraan door de partikulieren te laten te gemoet komen. De voordragt der komm. laat de zaak inmiddels aan het toevoorzigt van het veenderijbestuur. Dit gevoegd bij het naauwkeurig toezigt van Gedep. St. overeenkomstig voorstel 4, zal voortaan voldoende zijn om deze zaak in orde te houden. Spr. gelooft dus, dat ook zonder aanneming van het amendement die zaak behoorlijk wordt geregeld.

De heer *H. Verloren* stelt als amendement op art. *a.* voor, om aan het slot bij te voegen: »op den voet als in art. 33 is vermeld." De komm. vereenigt zich met dit amendement, hetwelk zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen.

De heer *v. Beeck Calkoen* gelooft dat men zooveel mogelijk twijfelachtigheid moet voorkomen, en nu is het Spr. zeer duidelijk, dat uit het reglement niet blijkt, of ook die onderwerpen daarin begrepen zijn. Dat zal dus aanleiding geven tot vele moeijelijkheden. Spr. wacht niet veel van de werking van zoodanig artikel, omdat alle buitengewone werken ten koste der konsignatiekas zullen komen. Spr. gelooft dus dat het bezwaar, den eigenaars opgelegd, niet zoo groot zal wezen. Spr. heeft hooren spreken van de onbillijkheid, om de schade door *force majeure* veroorzaakt op de eigenaars te verhalen, maar het komt hem voor, dat door den golfslag veroorzaakte schade een zeer wel te voorzien verschijnsel is, waartegen men zich in tijds kan wapenen, en hij kan dat niet als eene *force majeure* beschouwen.

De heer *Ram* zegt, dat de heer *Cordes* zijn beweren nopens het moeijelijke van de verpligting om de voorlanden op eene bestaande breedte te houden, niet heeft bestreden. De heer *Cordes* heeft te kennen gegeven, dat de heer *de Vries* alleen melding gemaakt heeft van legakkers, maar Spr. meent, dat hetzelde wat van legakkers gezegd wordt ook van voorlanden te zeggen is. Spr. moet nog het verschil opmerken tusschen eigenaars die met het gewoon onderhoud van voorlanden zullen belast zijn, en hen die voorlanden bezitten, welker toestand buitengewone versterking vereischt. De een zal een ondragelijken last hebben, terwijl de ander in het bezit van een voorland, waarvan de buitengewone versterking noodig geoordeeld wordt, zijn voorland ten laste van het konsignatiefonds zal doen herstellen en de voordeelen of de opbrengst van het voorland zal blijven genieten. Spr. zoude tegen deze bepaling minder bezwaar hebben, wanneer die voorlanden door het veenderijbestuur werden overgenomen.

De heer *Cordes* zegt, dat als het woord »breedte" in de bepaling komt, de veenman het gaarne zal afstaan aan het konsignatie-fonds. Wordt dat niet gedaan, dan zal hij er tot het laatste stuk voordeel van trekken. Spr. bedankt dus den heer *Ram* wel voor zijne opmerking.

Het voorstel van den heer *Cordes* wordt alsnu aan-

genomen met 16 stemmen tegen die der HH. *Metelerkamp*, *Bastert*, *Story v. Blokland*, *Ram*, *v. d. Poll*, *Wijers*, *v. Hardenbroek v. Lockhorst*, *v. Bel*, *Vos*, *G. J. Verloren*, *de Kock* en *v. Reede tot ter Aa*; en dat van de heer *Verloren* met 22 stemmen tegen die der HH. *Bastert*, *Ram*, *v. d. Poll*, *Vos*, *de Kock* en *v. Beeck Calkoen*.

„*b*. Dáár, waar het behoud der bij art. 33 opgenoemde voor-„werpen buitengewone kosten tot instandhouding en bevei-„liging der voorlanden noodig maakt, ter beoordeeling van „gedeputeerde Staten, kunnen deze aan het veenderij-be-„stuur daartoe den last geven.

„Buitengewone versterking is die, welke hei- of paalwerk, „aanplemping of aanstorting van puin of aanbrenging van „drijf balken vordert.

„De kosten voor zoodanige buitengewone versterking „worden gebragt ten laste der consignatie-kas, behoudens „het bepaalde bij art. (Voorstel no. 9).

„De kosten van onderhoud der werken, volgens de bepa-„lingen van dit artikel daargesteld, komen ten laste der „eigenaars van de voorlanden.

De heer *Ram* stelt voor de derde al. aldus te lezen »bijaldien de eigenaar van het voorland zijn voorland aan het veenderijbestuur afstaat, worden de kosten van zoodanige buitengewone versterking gebragt ten laste van de konsignatiekas behoudens het bepaalde bij art. 33."

De heer *Cordes* zou wenschen dat al de voorlanden aan het veenderijbestuur behoorden, want dan werden zij uit ééne hand onderhouden ten laste der konsignatiepenningen, maar daarentegen kwamen ook de rendementen ten bate van het veenderijbestuur, of, welligt nog beter ten bate van het polderbestuur.

De heer *Bastert* kan niet deelen in die gunstige opvatting van het amendement. Spr heeft er ten eerste tegen, dat de geen die oordeelt of die buitengewone versterkingen noodig zijn, op die wijze de bevoegdheid zou hebben die landen kosteloos aan de veenderijkas te brengen. Spr. vraagt of dat billijk is, te meer, daar de eigenaars dier voorlanden niet altijd schuld hebben. Er zijn in der tijd vergunningen verleend tot verveening van zoodanige perceelen, die niet mogten verveend worden, en daardoor zijn de naastbijgelegen eigenaren eigenaren van voorlanden geworden. Spr. zou zulke speciale vergunningen van de provinciale autoriteit uitgegaan kunnen vertoonen. Wanneer nu eene polder-autoriteit de magt heeft te zeggen, die voorlanden zullen buitengewoon versterkt worden, heeft zij de magt ze kosteloos te onteigenen, terwijl de eigenaar aan den bestaanden toestand geen schuld heeft. Mogt evenwel dit punt bij de verg. bijval vinden, dan gelooft Spr. dat het zaak ware, het nog eens aan de komm. te renvoijeeren.

De heer *Ram* zegt, dat in het voorstel uitgedrukt staat dat de beoordeeling ten aanzien der buitengewone versterkingen aan Gedep. Staten verblijft. Spr. meent dat men aan het harde, dat de heer *Bastert* in zijn voorstel vindt zoude te gemoet kunnen komen door in zijn amendement achter het woord »afstaat" de volgende woorden op te nemen: »zoo noodig tegen eene schadeloosstelling door Gedep. Staten te bepalen.

De heer *Bastert* zegt, dat nu in zijn hoofdbezwaar aanmerkelijk is te gemoet gekomen. Hij heeft nu geen bezwaar meer tegen het voorstel, daar aan het beginsel der komm. wordt tegemoet gekomen, die aldus redeneert: wij vinden daar een toestand die voorziening eischt, wij zullen niet ons verdiepen in de vraag hoe die ontstaan is, maar de zaak in orde brengen ten laste der konsignatiekas, en dan moeten de verschillende eigenaars er zelven voor zorgen. Spr. acht dat beginsel zeer rationeel.

De heer *Cordes* zegt dat het wel bekend zal zijn, dat in zekere veenderij door Gedep. Staten is aangedrongen op verbetering van een gedeelte voorland; het hoofd dier veenderij heeft daartoe in het voorjaar een voorstel gedaan, dat door Gedep. Staten is aangenomen, maar waaraan desniettegenstaande geen gevolg is gegeven. Nu hoort Spr. door een lid der komm. zeggen die buitengewone werken zullen eerst gemaakt worden en dan moeten zij worden onderhouden. Dit nu is theoretisch zeer goed, maar praktiesch niet aannte prijzen. — Spr. stelt, dat die werken door 't bestuur worden gemaakt en dat vervolgens aan den eigenaar zal aangezegd worden, die te moeten onderhouden. — Maar die eigenaar dan blijkt te zijn een figurant, een arbeider van dezen of genen gegoeden veenman; zal nu die eigenaar die verpligting vervullen? Spr. gelooft dat deze het zoo lang zal doen, als men er scherp het oog op houdt en hij er zijn voordeel in ziet, dat is, zoo lang als de opbrengst grooter is dan de kosten zijn; worden echter de kosten grooter dan zal hij aan zijne verpligting niet voldoen, en eindelijk zal men langs kostbaren weg tot onteigening moeten overgaan. Men komt dan tot hetzelfde doel dat Spr. meent dat men gemakkelijker kan verkrijgen.

De heer *Ram* vermeent te moeten opkomen tegen het gezegde van den heer *Bastert*, dat het voorstel rationeel is. Spr. houdt het voorstel der komm. voor zeer irrationeel, vermits het buitengewone onderhoud der voorlanden ten laste der konsignatiekas zal komen, welke kas van de voordeelen verstoken zal blijven, terwijl de eigenaars ten laste der konsignatiekas verrijkt zullen worden.

De heer *v. Beeck Calkoen* gelooft dat het amendement niet strookt met de volgorde van denkbeelden van het artikel, gelijk het is voorgedragen, en waarin gezegd wordt, dat het gewone onderhoud ten laste der eigenaars, het buitengewone ten laste der konsignatie-kas zal komen. Nu dunkt Spr. dat het voorstel van den heer *Ram* eenvoudig de fakulteit geeft te verkrijgen wat litt. *b* reeds geeft. Het eenige wat leiden zou tot het werkelijk wenschelijke, dat de voorlanden aan het veenderijbestuur kwamen, zou zijn het geval, dat wanneer het gewoon onderhoud niet door de eigenaars werd gedaan, de voorlanden zelven voor de kosten werden aangesproken.

De heer *Bastert* stelt als motie van orde voor, art. *b* gelijk het is voorgesteld in stemming te brengen en, indien het wordt afgestemd, met het amendement te renvoijeren aan de kommissie.

De heer *Ram* zegt ten aanzien van het gesprokene door den heer *Calkoen*, dat de eigenaar met het gewoon onderhoud van een voorland belast, zijn voorland wel zal moeten afstaan, vermits het hem niet doenlijk zal zijn, zijn voorland bij voortduring zonder buitengewone versterking te onderhouden.

De *Voorz*. vraagt met het oog op het beginsel in art. 9 aangenomen of de voorlanden, als de konsignatiekas het onderhoud niet meer kan betalen, aan het waterschapbestuur zouden vervallen.

De heer *Ram* antwoordt: ten voordeele der konsignatie-kas.

De heer *Cordes* is tegen eene schadeloosstelling. Zoo lang de voorlanden meer renderen dan zij aan onderhoud kosten, zou men van geen afstand spreken, maar, op 't oogenblik dat het onderhoud meer zal kosten dan het rendement bedraagt, zou van afstand en nog wel tegen schadeloosstelling sprake komen. — Dit acht spreker onbillijk. — Hij zou vermeenen, dat men meer dan volstaan kon, met die voorlanden zonder bijvoeging van schadeloosstelling van den eigenaar over te nemen, en dat deze door van die kosten ontheven te worden genoegzaam gebaat wordt.

De heer *Bastert* zegt, dat hij bij later inzien, en ook na de vraag door den *Voorz*. tot den heer *Ram* gerigt, en ook omdat hij Gedep. St. niet wenscht te maken tot een kollegie van taxatie, tot de konklusie komt, dat men wel zal doen de bijvoeging niet aan te nemen.

De heer *Menso* heeft onderscheiden bezwaren gehoord tegen het artikel door de komm. voorgesteld, die hem niet ongegrond voorkomen, en wel in de eerste plaats dat de eigenaar in het genot zal blijven zijner voorlanden en de kosten van buitengewone versterkingen zullen worden gebragt ten laste der konsignatie-kas. — Het voorstel van den heer *Ram*, dat de eigenaar zijne voorlanden zal kunnen abandonneren is wel zeer rationeel, maar dat hij daarvoor schadeloosstelling zal genieten daarin vindt Spr. nog al bezwaar, immers zoude daaruit volgen, dat bij wiens eigendom buitengewone voorziening vordert, zich daarvan tegen genot van schadeloosstelling zal kunnen ontdoen, en wel ten koste van hen, wier eigendommen zich in goeden staat van onderhoud bevinden en alzoo met dat onderhoud belast blijven. Spr. kan zich niet voorstellen dat iets anders zal gevorderd worden dan het volstrekt noodige en als de eigenaar zich daardoor toch te veel bezwaard acht, kan Spr. er niets in vinden dat hij het land abandonneert, echter zonder daarvoor schadeloosstelling te genieten. Het betreft dan ook geen belangrijke zaak, als behoorende tot den beperkten eigendom der 45 ellen van de voorlanden, waarom Spr. vermeent dat in verband hiermede bij al. 3 zoude kunnen worden bepaald, dat wanneer de kosten van de buitengewone versterking door den eigenaar worden geacht voor hem te bezwarend te zijn, hij zich daarvan zal kunnen ontheffen door den eigendom aan het veenderij-bestuur af te staan.

De heer *Cordes* verklaart zich na de bijvoeging tegen het voorstel van den heer *Ram*.

De heer *Verloren* vermeent dat het amendement korter kan luiden indien men slechts bepaalt, dat de slotbepaling van art. *a*. ook op dit artikel toepasselijk zal zijn.

De heer *Ram* trekt zijn amendement in.

De heer *Menso* stelt alsnu voor, nl. 3 te lezen: »Wanneer de kosten voor zoodanige buitengewone versterking door den eigenaar worden geacht voor hem te bezwarend te zijn, zal hij zich daarvan kunnen ontheffen, door die voorwerpen aan het veenderijbestuur af te staan, in welk geval de gevorderde buitengewone kosten met het gewoon onderhoud zullen komen ten laste der konsignatie-kas, behoudens het bepaalde bij voorstel no. 9."

Dit voorstel wordt met 17 stemmen tegen die der HH. *Voet*, *Story v. Blokland*, *Ram*, *v. d. Poll*, *Vos*, *H. Verloren*, *de Louter*, *de Muralt*, *Menso*, *Harmsen* en *Boer* verworpen.

De heer de *Muralt* stelt voor in al. 4 te lezen: »Het onderhoud der werken volgens dit artikel daargesteld, behoort tot het gewoon onderhoud, bij het vorig art. al. 1 bedoeld."

De heer *Bastert* zou er zich wel meê kunnen vereenigen.

De heer *Cordes* is mede voor dat voorstel.

De heer *de Muralt* zegt, dat zijn amendement is voorgesteld, omdat de poenale sanktie hier ontbreekt.

De heer *Menso* ziet in het voorstel niets dan eene eenvoudige omzetting der woorden.

De heer *de Muralt* wijzigt zijn voorstel in dien zin, dat de 3 al. van het vorig artikel wordt overgenomen, daar dan niet naar het eerste lid verwezen behoeft te worden.

De heer *Bastert* gelooft dat het eenvoudiger ware de slotbepaling van litt. a aan het eind van dit artikel op te nemen.

De heer *Cordes* zegt, dat men eenvoudig zou kunnen zeggen, dat al. 2 van het vorig artikel hierop van toepassing is.

De heer *de Muralt* trekt op dat voorstel zijn amendement in.

De heer *v. Bel* merkt aan, dat bij al. 2 van litt. a aan de eigenaars bepaalde verpligtingen worden opgelegd, en dat al. 3 niet eene straf bedreigt tegen de niet-nakoming van *deze voorschriften*, d. i. dus van de bepalingen in al. 2 vervat. Men kan daarom niet zonder wijziging der redaktie in litt. b verwijzen naar de slotbepaling van litt. a. Eene strafbepaling schijnt aldaar ook minder noodig.

De heer *Broers* is het met den vorigen Spr. eens. In de laatste al. van litt. b wordt alleen gezegd, dat de kosten van onderhoud ten laste der eigenaren van de voorlanden komen, en daaruit kan niet voortvloeijen, dat men te dier zake tegen hen eene poenale bepaling moet maken.

De heer *Wijers* ziet in litt. a den eigenaars eene verpligting opgelegd, aan wier niet naleving eene boete is verbonden; in b echter wordt door Gedep. Staten aan het veenderij-bestuur een last opgelegd, zoodat men daar niet kan volstaan met eenvoudige overname der bepaling van a, want dan zou het veenderij-bestuur zich zelf aanzegging moeten doen.

De heer *de Muralt* zegt, dat als eenmaal het werk ten laste van het veenderijbestuur gemaakt is, en de eigenaar voor het verder onderhoud moet zorgen, het niet genoeg is, dat men als hij in gebreke blijft, eene civiele aktie tegen hem heeft, maar hem ook moet kunnen beboeten als hij het niet doet.

De heer *v. Beeck Calkoen* merkt aan, dat eene eenvoudige overname van de laatste al. van a. niet duidelijk is, daar die terugwijst op de eerste en 2e al. van hetzelfde artikel.

De heer *Menso* acht de bijvoeging onnoodig; a. en b. handelen over verschillende gevallen; het laatste lid van b zegt, dat de kosten van onderhoud zullen komen ten laste der eigenaars, en daaruit volgt, dat zoo zij er niet voor zorgen, het veenderij-bestuur het ten hunnen koste zal doen: daarbij kan geen poenale sanktie te pas komen. Art. a al. 1 zegt *het gewoon onderhoud* en art. b al. 4 zegt niet *het onderhoud*, maar *de kosten* van onderhoud; werd hier bepaald het *onderhoud* genoemd, dan kon er eene poenale sanktie bijkomen, maar nu er slechts *kosten van onderhoud* staat, kan er alleen sprake zijn van eene restitutie van kosten.

De heer *H. Verloren* wenscht te weten of de komm. werkelijk heeft bedoeld om, zoo als de heer *Menso* aangeeft, te bepalen, dat het onderhoud door het veenderij-bestuur zelf zal bewerkstelligd worden, doch vervolgens de rekening daarvan aan de eigenaars zal toezenden, dan wel, dat de eigenaars het onderhoud in natura moeten doen ten hunnen koste. In het eerste geval is het amendement overbodig, in het laatste volstrekt onontbeerlijk.

Met 17 stemmen tegen die der heeren *Voet*, *Cordes*, *Vos*, *G. J. Verlaren*, *H. Verloren*, *de Kock*, *v. Beeck Calkoen*, *v. Nooten*, *de Louter* en *de Muralt* wordt het amendement verworpen.

Het voorstel wordt hierop met 17 stemmen tegen die der HH. *Bastert*, *Ram*, *v. d Poll*, *v. Hardenbroek v. Lockhorst*, *Schas*, *Vos*, *de Kock*, *Menso* en *Harmsen* aangenomen.

De drie volgende voorstellen worden zonder omvraag aangenomen.

Voorstel n°. 28. Tusschen de artikelen 38 en 39 wordt een nieuw artikel gevoegd, van den volgenden inhoud:

„Het is verboden, het riet, dat vóór of langs de voor-„landen, wegen of dijken groeit, tot op eenen afstand van „tien ellen te snijden, uit te trekken, naar elders te ver-„voeren, of daaraan eenige schade toe te brengen, op eene „boete van ƒ 30.— tot ƒ 50.—.

„Het zal evenwel aan den eigenaar vrijstaan om gedu-„rende de laatste helft der maand Maart en in de maand „April dit riet af te snijden en te vervoeren."

De heer *v. d. Poll* acht deze bepaling onregtvaardig; bij den hoogen prijs van het fijne riet brengt het dikwijls meer op dan het beste land! de meeste eigenaren zijn zulks geworden zonder dat zij ooit konden onderstellen dat zoodanig verbod zou komen. De bepaling, dat men in de laatste helft der maand Maart het riet zal mogen maaijen, neemt niets van het harde der bepaling weg, daar meest al het riet alsdan gebroken zal zijn. Het schijnt dat deze bepaling is overgenomen van Noord-Holland, waar men een zeer smalle strook riet langs de kanalen behoudt, doch onze dijken zijn meestal eigendom van den polder zelven en het riet van zeer weinig waarde.

(*Vervolg morgen*.)

E R R A T U M.

In het bijvoegsel N°. 275, tweede kolom, regel 36, staat in het gesprokene van den heer *Menso*, reisverhalen, lees: *renversalen*.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.